

פרשת וישלח

ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך (לב ו)

באר ה'ילקוט הגרשני': שמירת המצוות עבור העני אינה בגדר נסיון גדול. כאשר לאדם טוב, הוא עשיר ולא חסר לו מאומה - אז הנסיון לשמר מצוות ולהיות קרוב לה' הוא נסיון גדול יותר.

אמר יעקב: עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, אבל כל זה לא נחשב. למה? הגמרא דנה בסוגית צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, ומסיקה כי "צדיק וטוב לו - צדיק גמור, צדיק ורע לו - צדיק שאינו גמור. כלומר - אומר המגיד מדובנא - אם טוב לו והוא עדין צדיק - סימן שהוא צדיק גמור.

אומר יעקב אבינו לעשיו: אם תטען שזו לא חכמה שעם לבן גרתי, ועדיין שמרתי תרי"ג מצוות - דע לך שיש לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה, הנני עשיר גדול, ובכל זאת שמרתי תרי"ג מצוות.

והנה, ידועים דברי הרמב"ם בהלכות דעות (פרק ו) שהאדם מושפע מהחברה בה הוא נמצא [וכידוע, אדם שבא לבית כנסת שמדברים שם, עלול להכשל גם הוא בכך. כמו כן, אדם המסיר את תפלויו ראשון, עוד לפני שהסתיימה התפילה, עלול לגרום לכך שאחרים "יזכרו" שהם ממהרים מאד, ומיד יסירו גם הם את התפליין עוד לפני סיום התפילה...].

לכן, אומר הרמב"ם, אם אדם נמצא בעיר של רשעים, עליו לעבור לעיר אחרת. ואם אנשי המדינה רשעים, שיעבר למדינה אחרת. ואם אנשי כל המדינות רשעים - שילך לגור במדבר.

ואיך יכול להיות שיעקב גר עשרים שנה עם לבן בחרן, ולא הושפע כלל, אלא שמר תרי"ג מצוות?

יתכן שהכין עצמו ארבע עשרה שנה בישיבת שם ועבר. אבל אפשר לומר תשובה נוספת - האם ראיתם אדם שעובד ברפת עשרים שנה ומתחיל לעשות "מווו...?" לא. ואיך יתכן שה"חברה" אינה משפיעה עליו? התשובה היא שמבהמות - אין סכוי שישפע!

וכך יעקב, גר עם לבן ולא למד ממעשיו הרעים. מדוע? כי "ויהי לי שור וחמור" - התייחסתי ללבן כאילו הוא שור או חמור...!

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א